

ที่ สธ ๐๒๒๘.๐๕/ ๓๖๘๙

กระทรวงสาธารณสุข

ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความเห็นชอบยุทธศาสตร์การพัฒนาและแก้ไขปัญหาาระบบบำบัดน้ำเสียสำหรับหน่วยงานสังกัด
กระทรวงสาธารณสุข

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี จำนวน ๑๐๐ ชุด
๒. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและแก้ไขปัญหาาระบบบำบัดน้ำเสียสำหรับหน่วยงานสังกัด
กระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ จำนวน ๑๐๐ ชุด

ด้วยกระทรวงสาธารณสุข ขอเสนอเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาและแก้ไขปัญหาาระบบบำบัดน้ำเสีย
สำหรับหน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่าย
ที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘
มาตรา ๔ (๘) การริเริ่มโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่
มีวงเงินตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด เว้นแต่โครงการลงทุนที่กำหนดในแผนงานที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติ
หรือเห็นชอบกับแผนงานนั้นแล้ว ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี พลเรือเอก ณรงค์ พิพัฒนาศัย กำกับการบริหารราชการ
กระทรวงสาธารณสุข ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ จากการสำรวจสถานการณ์การจัดการน้ำเสียในโรงพยาบาลสังกัดสำนักงาน
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ข้อมูล ณ เดือนกันยายน ๒๕๕๘ พบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ของการจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย
ของโรงพยาบาลอยู่ที่การชำรุดของระบบบำบัดน้ำเสีย ซึ่งมีจำนวนถึง ๓๔๐ แห่ง จากการขาดความรู้
ความชำนาญในการดูแลระบบบำบัดน้ำเสีย ขาดผู้เชี่ยวชาญในการติดตามกำกับ และเสื่อมสภาพตามอายุการใช้งาน
และอีกปัญหาคือน้ำเสียที่เข้าระบบมีปริมาณเกินความสามารถในการรองรับน้ำเสีย (Over Load) จำนวน ๙๐ แห่ง
ซึ่งใน ๙๐ แห่งนี้เกือบครึ่งหนึ่งของระบบบำบัดน้ำเสียมีอายุการใช้งานเกิน ๒๐ ปี และกลุ่มที่ต้องเฝ้าระวังคือ
กลุ่มที่ระบบบำบัดน้ำเสียมีแนวโน้มจะมีปริมาณน้ำเสียเกินขีดความสามารถในการรองรับของระบบบำบัดน้ำเสีย
(Trend to Over load)

๑.๒ กระทรวงสาธารณสุข โดย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้จัดทำแผนการพัฒนา
และแก้ไขปัญหาาระบบบำบัดน้ำเสียสำหรับหน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ ขึ้น
ในการก่อสร้าง บำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสีย และพัฒนาบุคลากรผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสีย เพื่อควบคุมคุณภาพ
น้ำทิ้งให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนด

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เพื่อให้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและแก้ไขปัญหาาระบบบำบัดน้ำเสียสำหรับหน่วยงาน
สังกัดกระทรวงสาธารณสุขปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ เป็นกรอบในการขับเคลื่อนการพัฒนาแก้ไขปัญหาาระบบ
บำบัดน้ำเสีย และเพื่อให้ น้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสียผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามกฎหมายไม่ก่อให้เกิด

ผลกระทบ...

ผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเสนอขออนุมัติงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานตามมาตรการแผนงานโครงการดังกล่าว

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เพื่อเร่งขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและแก้ไขปัญหา ระบบบำบัดน้ำเสียสำหรับหน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ มุ่งสำรวจวิเคราะห์ปัญหาของระบบและกำหนดแบบระบบบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสม เพื่อรองรับการสนับสนุนงบประมาณ ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ ในการแก้ไขปัญหา ระบบบำบัดน้ำเสียที่ชำรุด และการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียใหม่/ทดแทน ตลอดจนพัฒนาองค์ความรู้ของบุคลากรในการควบคุมและบำรุงรักษาระบบ

๔. สำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและแก้ไขปัญหา ระบบบำบัดน้ำเสียสำหรับหน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ เป็นแผนการดำเนินงานในระยะเวลา ๕ ปี ซึ่งกำหนดกรอบแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขปัญหา ระบบบำบัดน้ำเสียในหน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยแบ่งออกเป็น ๔ ประเด็น ได้แก่

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาระบบบำบัดน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพ เพื่อซ่อมแซม/ปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียที่ชำรุดให้กลับมีประสิทธิภาพ สร้างระบบบำบัดน้ำเสียทดแทนระบบเดิม สร้างระบบรวบรวมน้ำเสียเพิ่มเติมและปรับปรุงระบบท่อน้ำเสีย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาระบบสนับสนุนการบริหารจัดการ เพื่อสนับสนุนให้มีหน่วยงานกลางของกระทรวงสาธารณสุขในการบริหารจัดการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมแบบครบวงจร สร้างเครือข่ายและระบบที่ปรึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาระบบบริหารจัดการภายในให้มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ของบุคลากรทุกระดับในการจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย สนับสนุนให้มีกรอบอัตรากำลังของบุคลากรด้านสุขาภิบาลและสิ่งแวดล้อมให้ครอบคลุม และมีการเฝ้าระวัง ติดตาม และตรวจสอบระบบบำบัดน้ำเสีย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การศึกษาวิจัยและพัฒนาระบบข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริม สนับสนุน นวัตกรรมจัดการน้ำเสีย และพัฒนาระบบฐานข้อมูลการจัดการน้ำเสีย

ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียกระทรวงสาธารณสุขมีประสิทธิภาพ คุณภาพน้ำทิ้งผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามกฎหมาย ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกฎหมายเกี่ยวข้องมีดังนี้

๔.๑ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๒ ตอนที่ ๑๒๕ ง หน้า ๔-๑๐ วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๘

๔.๒ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทของอาคารเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่ต้องควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๒ ตอนที่ ๑๒๕ ง หน้า ๓๓ - ๓๕ วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๘

๔.๓ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบการเก็บสถิติและข้อมูลการจัดทำบันทึกรายละเอียด และรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย พ.ศ.๒๕๕๕ ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๙ ตอนที่ ๓๙ ก หน้า ๔ - ๖ วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕

ทั้งนี้ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสีย หรือผู้รับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียผู้ใดไม่จัดเก็บสถิติ ข้อมูล หรือไม่ทำบันทึกรายงานตามมาตรา ๘๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับตามมาตรา ๑๐๖ และผู้ควบคุมระบบบำบัดน้ำเสีย...

น้ำเสียหรือผู้รับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสีย ผู้ใดทำบันทึกหรือรายงานโดยแสดงข้อความอันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับตามมาตรา ๑๐๗

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใดๆ

๕.๑ รายงานสถานการณ์การจัดการระบบบำบัดน้ำเสียในโรงพยาบาล พบว่า ระบบบำบัดน้ำเสียในโรงพยาบาลสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ชำรุดจำนวน ๓๔๐ แห่ง น้ำเสียที่เข้าระบบมีปริมาณเกินความสามารถในการรองรับน้ำเสีย (Over Load) จำนวน ๔๐ แห่ง และระบบบำบัดน้ำเสียมีแนวโน้มจะมีปริมาณน้ำเสียเกินขีดความสามารถในการรองรับของระบบบำบัดน้ำเสีย (Trend to Over load) ๑๐๕ แห่ง ซึ่งใน ๑๔๕ แห่งนี้เกือบครึ่งหนึ่งของระบบบำบัดน้ำเสียมีอายุการใช้งานเกิน ๒๐ ปี และหน่วยบริการสังกัดกรมภายใต้กระทรวงสาธารณสุข มีหน่วยงานที่ระบบบำบัดน้ำเสียชำรุดจำนวน ๘ แห่ง ระบบบำบัดน้ำเสียมีปริมาณน้ำเสียเข้าระบบเกินความสามารถในการรองรับน้ำเสีย (Over Load) จำนวน ๘ แห่ง ระบบบำบัดน้ำเสียมีแนวโน้มจะมีปริมาณน้ำเสียเกินขีดความสามารถในการรองรับของระบบบำบัดน้ำเสีย (Trend to Over load) จำนวน ๒ แห่ง และระบบมีอายุมากกว่า ๒๐ ปี จำนวน ๒๙ แห่ง

๕.๒ ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำหนดให้แหล่งกำเนิดมลพิษจากโรงพยาบาลต้องบำบัดน้ำเสียให้เป็นไปตามกฎหมายที่กำหนด โดยโรงพยาบาลที่เข้าข่ายแหล่งกำเนิดมลพิษหมายถึง โรงพยาบาลของทางราชการหรือสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลที่มีเตียงสำหรับรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มอาคาร ดังนี้ อาคารประเภท (ก) ตั้งแต่ ๓๐ เตียงขึ้นไป อาคารประเภท (ข) ตั้งแต่ ๑๐ เตียงขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๓๐ เตียง

๖. ผลกระทบ

ปัญหาน้ำเสียเป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ หากการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียไม่มีประสิทธิภาพ จะส่งผลกระทบต่อกิจกรรมการให้บริการรักษาพยาบาล ทั้งการบริการผู้ป่วยนอก การผ่าตัด และการบริการผู้ป่วยใน ตลอดจนกิจกรรมอื่นๆ เพราะอาจส่งน้ำเสียที่มีความสกปรกและเชื้อโรคลงสู่ชุมชนได้ เนื่องจากคุณลักษณะน้ำเสียจากโรงพยาบาลมีความสกปรกสูงกว่าน้ำเสียจากบ้านเรือน โดยประกอบด้วยน้ำเสียที่เกิดจากกิจกรรมการดำรงชีวิต และน้ำเสียจากผู้ป่วยที่มีทั้งจุลินทรีย์และแบคทีเรียที่อาจทำให้เกิดโรคได้ ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนทั้งความเจ็บป่วยทางกาย และทางสุขภาพจิตจากการสัมผัสกลิ่นหรือละอองน้ำเสีย และยังส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่ในน้ำได้

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและแก้ไขปัญหาการบำบัดน้ำเสียสำหรับหน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุขปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๕ โดยในปี ๒๕๖๐ เป็นการปรับเกลี่ยงบประมาณของหน่วยงานเพื่อดำเนินการตามแผนและมาตรการ จำนวน ๑๒,๙๙๖,๕๖๐ บาท (สิบสองล้านเก้าแสนเจ็ดหมื่นหกพันห้าร้อยหกสิบบาทถ้วน) และในปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ จะได้มีการพิจารณาจัดทำค่าของงบประมาณต่อไป ซึ่งคาดว่าจะใช้งบประมาณในการดำเนินการรวมทั้งสิ้น ๔,๘๐๖,๙๑๕,๔๔๐ บาท (สี่พันแปดร้อยหกล้านเก้าแสนหนึ่งหมื่นห้าพันสี่ร้อยสี่สิบบาทถ้วน) ดังนี้

ปีงบประมาณ	งบประมาณ (บาท)
ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ปรับเกลี้ยงงบประมาณของหน่วยงาน	๑๒,๙๗๖,๕๖๐
ปีงบประมาณ ๒๕๖๑	๒,๐๘๗,๙๘๑,๒๐๐
ปีงบประมาณ ๒๕๖๒	๑,๐๖๑,๙๔๙,๔๘๐
ปีงบประมาณ ๒๕๖๓	๘๗๙,๑๐๕,๘๐๐
ปีงบประมาณ ๒๕๖๔	๓๕๓,๑๖๗,๕๖๐
ปีงบประมาณ ๒๕๖๕	๔๒๔,๗๑๑,๔๐๐

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ไม่มี

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำหนดให้แหล่งกำเนิดมลพิษจากโรงพยาบาลต้องบำบัดน้ำเสียให้เป็นไปตามกฎหมายที่กำหนด โดยโรงพยาบาลที่เข้าข่ายแหล่งกำเนิดมลพิษหมายถึงโรงพยาบาลของทางราชการหรือสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลที่มีเตียงสำหรับรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มอาคาร ดังนี้ อาคารประเภท (ก) ตั้งแต่ ๓๐ เตียงขึ้นไป อาคารประเภท (ข) ตั้งแต่ ๑๐ เตียงขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๓๐ เตียง

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

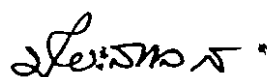
กระทรวงสาธารณสุข ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ดังนี้

๑. ขอความเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและแก้ไขปัญหาาระบบบำบัดน้ำเสียสำหรับหน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

๒. ให้การสนับสนุนงบประมาณการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและแก้ไขปัญหาาระบบบำบัดน้ำเสียสำหรับหน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้สามารถพัฒนาและแก้ไขปัญหาาระบบบำบัดน้ำเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืนในอนาคต โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ เป็นการปรับเกลี้ยงงบประมาณของหน่วยงานเพื่อดำเนินการตามแผนและมาตรการที่กำหนด และตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ เสนอขอสนับสนุนงบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๔,๘๑๙,๘๙๒,๐๐๐ บาท (สี่พันแปดร้อยสิบเก้าล้านแปดแสนเก้าหมื่นสองพันบาทถ้วน)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปิยะสกล สกลสัตยาทร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

สำนักบริหารการสาธารณสุข

โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๑๖๓๕

โทรสาร ๐ ๒๕๕๐ ๑๖๓๔

E-mail : chutinad@gmail.com